

Abilympijský zpravodaj

Vybíráme z obsahu

- ◆ Evropský rok osob se zdravotním postižením nezůstane bez odesy ani u nás str. 2
- ◆ Úspěch na mezinárodním poli str. 3
- ◆ Vznikl dokumentární film, který vypovídá o životě lidí se zdravotním postižením str. 3 a 5
- ◆ Cestovní tarify pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace str. 4
- ◆ Úkoly jsou v různém stadiu plnění str. 6
- ◆ Veletrh zaujal odborníky i laiky str. 7

Každá nová záslužná věc se zpočátku obtížně prosazuje, za čas se ale zákonitě probouzí k životu a nabírá na obrátkách. Stejně je to i s abilympijským hnutím. Koho by před třiceti lety v Japonsku, v zemi jeho vzniku, napadlo, jak tyto myšlenky postupně zapustit kořeny i v dalších zemích, v roce 1991 také v tehdejší České a Slovenské Federativní Republice.

Cislem, které pravě držíte v ruce, zakončují tyto novinky už říčti ročník své existence. Vznikly hlavně proto, aby v naši zemi pomohly propagovat 5. mezinárodní abilympiádu, která se konala v srpnu roku 2000 v Praze. Hned po jejím skončení jsme stali před otázkou, zda máme Zpravodaj nadále připravovat. Naštěstí jsme nemuseli dlouho vahat: o smysluplnosti novin nás přesvědčili něktoří z vás, kteří si přáli je nacházet ve schránce i v dalších měsících.

Pomůžete nám?

Prošli jsme nelehkým obdobím hledání vhodné grafické podoby i optimální tematické šíře. V současnosti máme pocit, že oba jsme uspokojivě vyřešili. A též nás, že Zpravodaj má dobrou odesvu, že se vám zamílou. Vždy pečt. do prázdna" by nemelo cenu!

Povídáme za malý zázrak, že vám noviny můžeme poslat zdarma. Jejich financování je však velmi obtížné. Nedostáváme na ně žádnou dotaci od státu, rostou náklady za sběr a těk a také suma vydávaná za poštovné je stále větší. Předplatné zavádět nebudeme, ale rozhodli jsme se provést malý experiment. Pokud chcete podpořit vydání Abilympijského zpravodaj, můžete nám poslat libovolnou částku složenkou, kterou najdete vloženou v tomto čísle. Můžete tak učinit i bezohledněm poukázáním na níže uvedené kontakty.

Pokud nás čtete rádi, pomozte nám: Předem vám děkujeme za jakýkoliv darovaný obnos. Kudáka koruna totiž zpevní pilíře, na kterých můžeme stavat.

Miloš Pelikán

Číslo účtu pro bezhotovostní příspěvek

ČSOB Pardubice
272070133/0300
specifický symbol: 5555
variabilní symbol: vyplnit dle přiložené složenky

Vyjdeme znova pětkrát

Ani čtvrtý ročník našeho Zpravodaje se nedchylí od dosavadní tradice a nabídne čtenářům pět čísel.

Zachována zůstane i tematická náplň: národní a navíc také mezinárodní abilympiáda s účastí naší reprezentace, zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností, portréty činorodých zdravotně postižených lidí, představování zařízení pečujících o různé zdravotně postižené a organizací z neziskového sektoru, novinky z oboru kompenzačních a rehabilitačních pomocík. Stranou zajmu ale neponecháme ani další téma. Jedním z těch nejsledovanějších bude Evropský rok osob se zdravotním postižením, do něhož se aktivně zapojí i naše republika.

Pro dopisovatele uvádíme uzávěrky jednotlivých čísel (jedná se vždy o poslední čtvrtky v příslušném měsíci) - 27. února, 24. dubna, 26. června, 25. září a 27. listopadu 2003. Čtenáři by měli Zpravodaj ve svých schránkách nalezt zhruba do tří týdnů.

Závěrem apelujeme na všechny, aby se v případě potřeby využívalo námětu včas ozvali na některý z kontaktů v tiraži. (mk)

● Ročník III. ● Číslo 5/2002 ●

Vydavatel: Česká abilympijská asociace ● **Redakce:** Rokycanova 2654, 530 02 Pardubice
Redaktori: Miloš Kajzrlík (redakce@abilympics.cz), Miloš Pelikán (bpelikan@atlas.cz) ●
Telefon: 466 304 366, **fax:** 466 304 436 ● **Grafika a sazba:** K2P, s.r.o. ● **Tisk:** Studio Press,
 s.r.o., Pardubice ● **Náklad:** 9000 výtisků ● **Evid. č.:** MK ČR E 12884

Vážení přátelé,
 dovolte mi, abych vám před koncem roku poděkoval za vše, co jste během uplynulých 12 měsíců udělali pro abilympijské hnutí, zvláště pak pro výborný průběh červnové abilympiády. Bez ohledu na to, zda jste byli účastníky soutěžních disciplín, organizátory, návštěvníky, ... nebo jste ji finančně či materiálně podpořili, si vašeho kladného přístupu k problematice začleňování zdravotně postižených do společnosti nezmírně vážím.

Také v roce 2003 čeká abilympijské hnutí řada aktivit. Proto budu velice potěšen, zachováte-li mu i nadále svoji přízeň.
 Do nadcházejícího roku vám všem přejí zdraví, štěstí a spokojenost. Ať vás provázejí jen samé úspěchy.

Jaromír Krpálek, jednatel České abilympijské asociace

Letošní rok uzavřel úvodní dekádu národních abilympiád. Desátý ročník byl zároveň dosud všeobecně nejpříznivěji hodnocen soutěžní setkání zdravotně postižených. To pro jeho organizátora,

novat posluchači. Po letošní první samostatné české abilympiádě pro děti a mládež, kterou z pověření České abilympijské asociace a za úzké spolupráce s ní organizačně připravil ve

Rok 2003 má všechny předpoklady stát se rokem počátku nových aktivit

Snaha vyjít všem co možná nejvíce vstříć

Českou abilympijskou asociaci, znamená jediné: ve své činnosti nepolevovat, bě naopak ji stále zkvalitňovat a rozširovat o další aktivity. Poprvé by se měly novinky projevit v roce s letopočtem 2003, který by shodou okolnosti vystihl český rok osob se zdravotním postižením (více než 50 procent zaměstnanců se ZPS). Zájem těchto odborníků jistě přitáhne také burza výrobků a služeb firem zaměstnávajících více než 50 procent zaměstnanců se ZPS. Pozvání na burzu s určitostí dostanou podnikatelské subjekty, které dosud nepřinášejí ustanovený zákon o zaměstnanosti tykající se zaměstnávání osob se ZPS. Zde si budou moci vybrat z výrobků a služeb od firem zaměstnávajících zdravotně postižené a zrealizovat svoji zákonné povinnost formou náhradního plnění.

Spojitost s abilympiádou budou mít také další dvě, tentokrát kulturně-spoločenské akce. V dubnu nebo květnu to bude květinová show, která jako doprovodný program na abilympiádách pravidelně přiláká řadu spokojených diváků. Měsíc před abilympiádou, v sobotu 17. května, pozve Česká abilympijská asociace jako spoluředitel příznivce ladných těl na zimní stadion na aerobic revue. Počítá se také s několika výstavními expozicemi v různých místech naší republiky, které návštěvníkům představí výrobky a výtvory ze soutěžních abilympijských disciplín. Život zdravotně postižených přiblíží pravidelný pořad pardubické krajské redakce Českého rozhlasu. Tato třicetiminutová až hodinová relace se bude v programu objevovat od letošního prosince přibližně v měsíčním až šestidenním intervalu a nabídne rozhovory se zajímavými hosty, pozvánky na různé společenské a kulturní akce, do studia budou moci tele-

nových prostorách pražský Jedličkův ústav a školy, se zdravotně postižené děti a mládež sejdou na své další národní dovednostní přehlídku znovu na stejném místě, a to v sobotu 24. května 2003.

Ve vyhlášených soutěžních disciplínách nenastane ani jedna změna. Bude to tedy zase 14 následujících: lego, puzzle, keramika, modelování, práce se dřevem, počítačová editace textu, tvorba www stránek, studená kuchyně,

Česká abilympijská asociace se v současnosti soustředí na jednání se sponzory a příznivci ohledně finanční podpory reprezentací národní výběru, protože týdeník pořádaný na tomto mezinárodní setkání abilympionků znamená vymaložit na každého člena reprezentace

cukrářství, vyšívání, tkani na hrábcích, malování, aranžování ze živých květin a košíkářství. Jedna zásadní změna oproti loňsku ale nastane: horní věková hranice soutěžících bude 18 let. Podrobné informace o abilympiádě včetně přihlášky naleznete na webu sweb.cz/abilympida. Dětské abilympiádě se budeme více věnovat v prvním čísle dalšího ročníku.

S důležitou a velice náročnou činností, zabezpečením účasti týmu České republiky na 6. mezinárodní abilympiádě, se začalo nejdou po letošní abilympiádě.

zhruba 45 tisíc korun. Ti musejí počítat s tím, že Česká abilympijská asociace od nich bude vyžadovat částečnou úhradu nákladů. Pro snazší jednání se sponzory ohledně poskytnutí finančních příspěvků bude každý nominovaný vybaven certifikátem reprezentanta dokládajícím důvody jeho jednání a sponzorskými smlouvami od asociace. Co všechno na reprezentanty čeká (jen pro zajímavost, napi. se doporučuje absolvovat řadu očkování proti nebezpečným chorobám v našich zeměpisných šířkách neznámym, což není vůbec laciná záležitost), se dozvěděli v Pardubicích na úvodní schůzce v sobotu 16. listopadu. Vzhledem k významu mezinárodní abilympiády se ji budeme věnovat průběžně po celý rok, a to i na we-

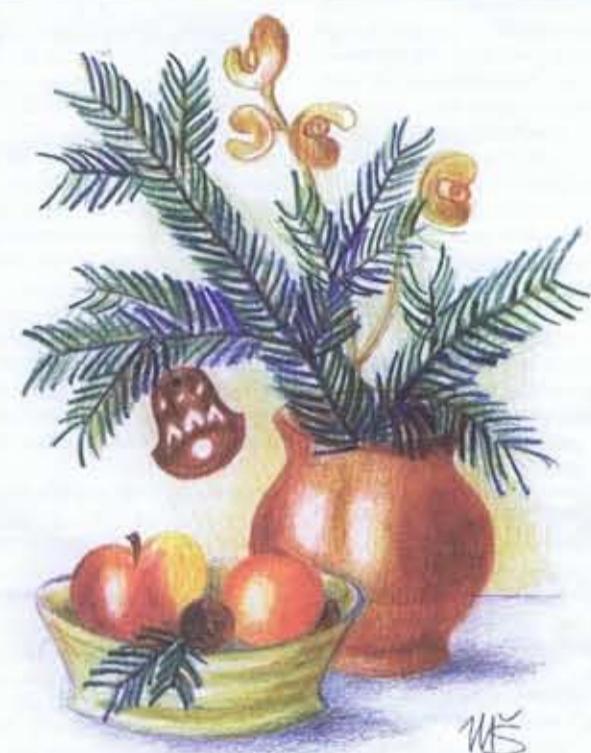
I taková stavba jako stezka pro cyklisty musí splňovat podmínky stavebního zákona a plíslušné prováděcí vyhlášky. Sledovat, jak se s nimi vyrovnávají projektanti a stavbaři, to bude jedna z hlavních činností České abilympijské asociace nejen v následujícím roce.

(mk)

ČESKÝ ROZHLAS
PARDUBICE

BARIÉRY

KP

Zasílařství Železník
J. Palacha 191, 530 02 Pardubice
Tel.: 466 330 302
Fax: 466 330 303
E-mail: zelezni@hrk.pvt.net.cz

Široce koncipovaný portál

BMI sdružení (jeden ze zakladatelů Asociace informačních systémů pro osoby se specifickými potřebami – AISO) přivádí spolu s dalšími partnery na internetový trh novou aktivitu pro zdravotně postižené. Z pověření AISO realizuje projekt, jehož cílem je vybudování portálu Helpnet.cz. Realizaci z velké části umožnila finanční podpora společnosti CZ.NIC, za technickou podporu zodpovídá sdružení Alfa Human Service.

Projekt má prostřednictvím adresy www.helpnet.cz vytvořit a zaujmout pevné místo na českém internetu. Adresa bude sloužit nejen zdravotně postiženým, ale i ostatním zájemcům jako informační, komunikační a vzdělávací centrum ve velice problémové oblasti života se zdravotním postižením. Obsahovou náplň budou tvořit také informace od různých organizací zdravotně postižených a dalších provozovatelů již existujících podobně zaměřených portálů. Prostor dostanou také subjekty, které dosud nemají vlastní internetovou adresu.

BMI sdružení se zavázalo chystat portál soustavně marketingově podporovat, a to včetně podpory vyšší návštěvnosti spolupracujících serverů. O spolupráci již projevily zájem nebo již navázaly jak provozovatelé několika webů (www.bezbarier.cz, www.internetporadna.cz, www.krizovatka.cz atd.), tak i třeba Vládní výbor pro zdravotně postižené občany. Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, Unie Roska a jiné subjekty.

S portálem Helpnet.cz se veřejnost oficiálně seznámí v březnu 2003 v rámci akce Březen – měsíc internetu. Jeho zkušební provoz však začne dřív a se svými do-

poručenimi, nápady apod. se do něj může zapojit kdokoli. První informace o projektu získali na listopadovém Rehaprotexu návštěvnici internetové kavárny, kterou provozovalo AISO.

BMI sdružení je nezisková organizace právnických a fyzických osob. Podporuje rozvoj internetu jako charakteristického globálního komunikačního a informačního prostředku. Se svým projektem Měsíc internetu 2000 se dostalo do finálového kola soutěže Stockholm Challenge Award, do níž přihlásilo osm desítek zemí 612 projektů.

(mk)

Myslíme i na zdravotně postižené posluchače,
tvrdí Martin Kolvratník, šéfredaktor Českého rozhlasu Pardubice, který právě zahájil celodenní vysílání

**ČESKÝ ROZHLAS
PARDUBICE**

104.7 FM

O v čem vidíte smysl krajské veřejnoprávní stanice v době, kdy lidé čekají od rádia hlavně zábavu a rychlý a zároveň stručný informační servis?

Právě v její veřejnoprávnosti. Není pravda, že většinové očekávání od rádia je zábava a rychlý servis. Velké množství obyvatel stále vyžaduje důkladné, detailní informace. Soukromá rádia nabízejí posluchačům záplavu hudby a sem tam několik stručných informací. My máme čas „jít do hloubky“, věnovat se tématům důkladně, studovat problematiku ze všech stran. Nemusíme uhnátnout vpřed a počítat vydělané peníze na reklamu. Jedním z hlavních úkolů Českého rozhlasu jako celku je poskytovat občanům co nejvíce kvalitnější zpravodajský servis – posláním regionálního rozhlasu je zaměřit svoje zpravodajství na dění v kraji.

Velkou předností rádia je rychlosť: je rychlejší než noviny i televize. A právě spojení rychlosti s přesnosti nám dává ten smysl existence.

O Abyste v konkurenci soukromých rádií zaujali, musíte se od nich nějak odlišovat. Jak tedy vypadá vaše programové schéma? Čím chcete přilákat posluchače?

Základní marketingová poučka

veli najít „díru na trhu“. Pardubickému kraji chybí precizní regionální informační servis. Celoplošné stanice se věnují národním a mezinárodním tématům, regionů se dotknou jen okrajově. Soukromá rádia se zaměřují na hudbu, zábavu a reklamu. Český rozhlas Pardubice vidi svou příležitost právě v oblasti regionálního zpravodajství a publicistiky.

Dále víme, že současným trenadem je spíše kulisový poslech rádia a zábava. Proto je naše programové schéma navrženo jako kontinuální proud: kombinace slova a informací s hudební složkou. Nebudeme posluchače zatěžovat dlouhými a těžkými bloky mluveného slova. Nabídnete větší množství zpravodajských příspěvků a rubrik, které budeme vhodně doplňovat přijemnou starší českou a zahraniční hudbou.

O Budete přinášet také zpravodajství z celé republiky?

Obsahem našeho zpravodajství bude se tří čtvrtin regionální dění, tedy události v Pardubickém kraji.

Naší prioritou je toto dění zasadovat do republikových souvislostí. Budeme také nabízet pohled k sousedům – do Královéhradeckého kraje i na Vysočinu. Posluchače samozřejmě neochudíme o informace z domácí i zahraniční scény, které se však budou v našem vysílání vyskytovat až v druhém sledu.

O Červnu jste v přímém přenosu odvysílali diskusní pořad zaměřený na abolympiské hrátky a na právě začínající národní abolympiádu. Nyní jste se rozhoďli, že budete průběžně zveřejňovat informace určené pro zdravotně postižené lidí. Co vás k tomu vedlo?

Vysílání pro zdravotně postižené vnímám jako naše poslání. Ještě lépe – jako součást našeho „popisu práce“. Tady je opět vidět odlišnost veřejnoprávní regionální stanice od soukromých rádií. Znám starosti zdravotně postižených a myslím si, že o těchto lidech média stále informují nedostatečně. Chceme jim prostřednictvím našeho vysílání pomáhat.

O Kterým problémům, s nimiž se potýkají, chcete věnovat nejvíce pozornost?

Já osobně vnímám tři nejdůležitější oblasti. Za prvé zařazení zdravotně postižených občanů do běžného života a jejich uplatnění v zaměstnání. Za druhé řešení jejich zdravotních problémů: starosti s pojíšovnami, rehabilitací, s pomocími a jejich servisem. A za třetí rámec toho všeho: stále nedostatečná legislativa, spárná vymahatelnost práva, služeb, příspěvků či dávek, na které mají nárok. Témata je určitě vic než dost.

O Na jaké vysílací frekvenci vás lze naladit?

Od 2. prosince 2002 vysílá Český rozhlas Pardubice na frekvenci 104,7 FM z vysílače Hoděšovice. Kvůli lepšímu pokrytí kraje plánujeme tu frekvenci během několika týdnů přesunout na vysílač Krásné, odkud jsme slyšet v celém Pardubickém kraji. Dále si nás posluchači z města pemku a okolí mohou naladit na pokryváci 101,0 FM z pardubické telekomunikaci věže a posluchači ze Svitavská na 102,4 FM z Kamenné Horky. Dodávám, že na internetu lze navštívit náš regionální zpravodajský server www.rozhlas.cz/pardubice/portal.

(pel)

GALKO

Tel.: 466 415 543
Fax: 466 416 397
E-mail: galko@volny.cz
www.galko.cz

VY JSTE NA ŽENSKÉ? TAK TÓ PUŠTĚ NĚJAKOU BONIFIKACI Z HLAVY!

Evropský rok osob se zdravotním postižením nezůstane bez odezvy ani u nás Projekt položí důraz na legislativní opatření

Vyřešit všechny problémy, s nimiž se ve svém životě potýkají zdravotně postižení, je úkol nesplnitelný pro jakoukoli, byť i nejdemokratičtější a nejhumánnější vládu kdekoliv na světě. Na toto téma se zaměří také Evropský rok osob se zdravotním postižením, o němž jsem si povídal s Jaroslavou Selicharovou z Vládního výboru pro zdravotně postižené občany.

❑ Proč a když byl vlastně rok 2003 vyhlášen Evropským rokem osob se zdravotním postižením? Jaké jsou jeho cíle, bude nějaký z nich prioritní a z jakého důvodu?

Stalo se tak z rozhodnutí Rady Evropské unie. Oficiálně bylo toto rozhodnutí vyhlášeno dne 3. prosince 2001. V březnu 2002 pak byla na Kongresu o osobách se zdravotním postižením v Madridu přijata Madridská deklarace jako základní dokument pro uskutečnění prioritních cílů, kterými jsou zlepšení postavení osob se zdravotním postižením ve společnosti a zvýšení povědomí veřejnosti o jejich právech. Hlavní pozornost bude věnována antidiskriminační legislativě se zaměřením na zaměstnanost, vzdělávání a mobilitu, protože tyto oblasti jsou považovány za klíčové.

❑ Jakým způsobem se do tohoto projektu zapojí naše republika? Jaké postavení bude mít vláda, potažmo Vládní výbor pro zdravotně postižené občany?

ni normy, které pomohou vytvořit nediskriminující prostředí, a že pozornost bude věnována zejména zaměstnanosti, vzdělávání a mobilitě, stejně jako v ostatních evropských zemích.

The European Year of People with Disabilities

Rozhodnutí Rady EU umožňuje účast nejen členských, ale i kandidátských zemí střední a východní Evropy. Na uspořádání Evropského roku byla vyčleněna částka 12 milionů euro, kterou však mohou čerpat pouze členské země EU.

I přesto se Česká republika k účasti na Evropském roce přihlásila. Garanci za jeho přípravu byla Národní rada zdravotně postižených ČR. Konkrétní akce, které by se mely konat u nás, zatím vyjmenovat nemohu, bude záležet na předložených projektech a na tom, které z nich budou vybrány k realizaci. Na evropské úrovni to budou jak odborné kongresy nebo semináře, tak sportovní soutěže, či kulturní a společenské akce. Přesný seznam je k dispozici na webových stránkách Evropského roku (www.eypd2003.org), stejně jako logo a mnoho dalších informací.

❑ Můžete vyjmenovat několik akcí, které se uskuteční v rámci Evropského roku nebo v jeho souvislosti nejen u nás, ale i jinde v Evropě?

Veškeré aktivity spojené s Evropským rokem u nás budou podřízeny prioritním cílům, tzn. že mají být dokončeny některé legislativ-

závazný či pro vlády, organizace zdravotně postižených apod. důležitý dokument?

Nedovnívám se, že výstupem Evropského roku může být nějaký mezinárodně závazný dokument. Nepochybě vznikne mnoho dokumentů, pro nás ale bude důležité, aby byly dokončeny rozpracovány zákony a vyhlášky, které bez-

I v naší republice budou v příštím roce probíhat akce Evropského roku osob se zdravotním postižením. Ten byl vyhlášen rozhodnutím ministrů sociálních věcí zemí Evropské unie 1. prosince a jeho hlavním cílem je odstraňování diskriminace lidí s postižením ve společnosti a zlepšení povědomí veřejnosti o jejich životních podmínkách. Za přípravu a průběh EROZP v Česku nese hlavní odpovědnost Ministerstvo zdravotnictví; letos v říjnu zahájil pravidelnou činnost Národní koordináční výbor EROZP.

Nediskriminaci organizace se do 15. prosince mohly ucházt na přidělení státní dotace na projekty, které hodlají realizovat pod hlavičkou EROZP. Zmíněné ministerstvo totiž vyhlásilo na rok 2003 dotační program na téma „Místo pro společný život...“ Projekty mohly být podávány v následujících oblastech: informovanost o problémech zdravotně postižených občanů (pořádání konferencí, seminářů, vydávání publikací atd.), seznámení veřejnosti s legislativními změnami před našim vstupem do Unie; celoživotní vzdělávání; kulturní a sportovní aktivity; podpora regionálních aktivit směřujících ke vzniku krajinských plánů vyrovnanosti příležitostí pro občany se zdravotním postižením.

V rámci Evropské unie EROZP zahne více než 10 tisíc akcí, do kterých se zapojí jak postižení, tak nepostižení lidé. O tom, co se bude dít v Čechách a na Moravě, přineseme konkrétní informace příště.

(pel)

291/1991 Sb., o základní škole, tak, aby do běžné třídy školy bylo možné přijmout i dítě s mentálním postižením.

- V resortech práce a sociálních věcí a školství, mládeži a tělovýchovy vytvořit společné legislativní materiály k zajištění komplexní ranné péče o děti se zdravotním postižením, včetně kompetencí a ekonomického zajistění.

- Vytvořit podmínky pro sociálně právní ochranu zdravotně postižených v souladu s Listinou základních lidských práv a svobod.

❑ Můžete porovnat úroveň péče o zdravotně postižené v zemích Evropské unie a u nás?

To je velmi těžká otázka. Především jsem neměla možnost poznat prostředí v jiných zemích tak detailně, a potom: ani ve státech Evropské unie není péče všude na stejně úrovni.

(mk)

Poradenství pro rozsáhlé spektrum tazatelů

To, že práce v oboru výpočetní techniky představuje pro zdravotně postižené ideální zaměstnání, potvrdí dozajista jeden abilympionik, nakonec my sami jsme o tom už několikrát psali na stránkách našeho zpravodaje. Naopak počítáme, konkrétně ty s připojením k internetu, poskytuji osobám se smyslovým, tělesným, mentálním a duševním postižením informace, které by jinak většinou těžko nebo dlouho sháněli.

V případě, že jakkoli zdravotně postižené osoby, ale také laická i odborná veřejnost potřebují odbornější radu, mohou svoje dotazy, problémy apod. konzultovat přes internet s celorepublikovým poradenským servisem, projektem s názvem InternetPoradna.

Projekt, jehož záměr vznikl v Olomouci, zahájilo sdružení P-centrum. Jeho autory jsou ředitel sdružení a socioterapeut, do užšího poradenského týmu, tvorícího jakési koordinaci a operátorské centrum, patří tři lidé. V širším jsou zapojeni donátoři, partneri a odborní spolupracovníci.

Aktivitu od poloviny loňského roku rozvíjí občanské sdružení InternetPoradna.cz (je to spoluzařadatel AISO - Asociace informačních systémů pro občany se specifickými potřebami). Za cíl si klade prostřednictvím jedné webové adresy www.internetporadna.cz, resp. e-mailové adresy taz@internetporadna.cz kontaktovat tazatelů s odborným poradcí, kteří vyřizují dotazy bezplatně.

Dalšími sekciemi v adrese jsou různé odborné články a aktuální zprávy se vztahem k problematice zdravotně postižených, archiv zodpovězených otázek, seznamy rehabilitačních a kompenzačních pomůcek, diskusní skupiny a kontakty na odborná pracoviště.

Každý odborník (jsou mezi nimi zaměstnanci státních i nestátních subjektů pracujících s různě zdravotně postiženými, veřejné i státní správy, vyšších škol a univerzit – psychologové, sociální pracovníci, zdravotníci, právnici atd.) má na adrese možnost představit svůj profesní profil, příp. i profil svého pracoviště, či umístit odkaz na něj. Tím pádem může návštěvník adresy (často zároveň tazatel) navázat osobní kontakt s příslušným odborníkem. Aby byla následná osobní komunikace co nejjednodušší, snaží se InternetPoradna rozšířit síť odborných spolupracovníků

na celou republiku. Řečeno jinak: dotaz např. z Brna by měl zodpovědět místní odborník nebo z nejbližšího okolí. Proto sdružení shání takové zaměstnance ze sféry sociální, zdravotnické, pedagogické, legislativní atd., kteří by i bez nároku na odměnu přispívali svými znalostmi k dalšímu rozvoji této polik potřebné služby.

V současnosti navštěvuje výše uvedenou webovou adresu zhruba stovka klientů denně. Telefonické denní dotazy nejsou

Studentky olomoucké Střední zdravotnické školy při výkladu o poradenství.

INTERNETPORADNA

PRO DOKLADY TE VÝZVY KOMUNIKACI A VÍCE.

Pro chvíle oddechu

Mezi víťazi abilympijských disciplín najdeme i takové, kteří vyhráli soutěže v velice odlišných oborů. Tři z nich ukryvají otazníky; někomu lzeba napomohou v závorce uvedené disciplíny a roky, v nichž zaznamenali prvenství.

Vodorovně:

A. ??? (řízení automobilu - 1992, řezbářství - 1999, 1998); kšandy; odveta. - B. Geometrická tělesa; tranzistorová elektroda. - C. Římský číslicem 499; předhistorická sekera; ženské jméno. - D. Mezinárodní kód letiště v Kinshase; ??? (T802 - 1994, 1996; počítacová edice textu - 1992, 1994, 1996, 1997, 2001, účetnictví - 1997, 1999). - E. Anglicky „úder“; v esperantu „co“; ženské jméno. - F. V roce prováděti ostře rytmizovanou recitaci; SPZ okresu Tábor. - G. Pracovali s pluhem; doporučení; zkratka našeho deníku. - H. Kutálená; jemný psaci papír. - I. Biblická postava; japonská potápěčka; jméno fenky.

Svisle:

1. Iniciály herce Vladky; ??? (ukráství - 1996, 1997, 1998, 2002, studená kuchyně - 1998, 2001, 2002, drhání - 1997, 1998, 1999, 2001). - 2. Vroubkovaná kolečka na násadě; Afrosiat. - 3. Psovítá selma; unavené. - 4. Autonomní distrikt Indonésie; budova pro ubytování. - 5. Přírodní pryskyřice; provinci. - 6. Pohyb vzdudem; cestou přes; obruba obrazu. - 7. Mužské jméno; druhá tráva. - 8. Obec na Přibránsku; vůdci myšlenky. - 9. Srolovat; německá spojka. - 10. Japonská řeka; naplnit tekutinou. - 11. Naše hudební skupina; předložka.

Pomůcka:

Aček, dash, emitor, NLO. (mk)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A											
B											
C											
D											
E											
F											
G											
H											
I											

Jak se dohovoří naši abilympionici v Indii?

Možná si vzpomenete, že jste se ve škole kdysi dozvídali, že čeština patří do skupiny indoevropských jazyků a má s nimi řadu společných znaků. To samozřejmě neznamená, že v Novém Dilli, dějišti příští mezinárodní abilympiády, při styku s Indy vystačíte s naší mateřštinou nebo s pokusem o jakousi indočtu. Česky se tam bezpečně domluvíte jen s nášimi, případně i slovenskými delegáty (pokud se s nimi nebude bavit o borůvkách, kterým zcela odlišně říkají čučoriedky) nebo na českém velyslanectví.

V indickém hlavním městě se mluví hlavně hindsky a hindština je také úřední jazyk pro celou zemi. Našinec, který chce v zahraničí projevit přátelský vztah k domorodcům, se naučí a rozsáhlé záhlalí alespoň pozdrav v jejich jazyce. Ti ho vnímají asi tak jako my západního cizince, který v Česku snaživě pozdraví *topri ten...* I jazykový antitalent se naučí snadno vyslovitelný hindský pozdrav *namas-te*, což znamená *nazdar* nebo *ahoj*. Indová čtěnina tváří se po-

takové vstřícnosti sice srdečně rozjasní, ale mám i odjnoduž se světa zkušenost, že bývá riskantní, známe-li a použijeme-li suverénne jediné slovo cizího jazyka. Pokud nejdete o letný pozdrav, můžete do... (Pokračování na str. 6)

Dětská solidarita

V únoru se rodina různých nadací rozšířila o dalšího člena - Nadační fond Slunce pro všechny se sídlí v Kyšicích na Kladensku. Podporuje zdravotně postižené děti i dospělé, Soukromou speciální školu Slunce v Unhošti a kladensku okresní organizaci Sdružení pro pomoc mentálně postiženým ČR.

V měsíci květnu fond zřídil veřejnou sbírkou. Jako první na její kontě přispěly děti ze školy Slunce. Částku zhruba 23 tisíc korun, kterou věnovaly, utřízly na dvou zářijových prodejných akcích. O výstavě jejich výtvarných prací instalované ve skvořitých prostorách renesančního zámku v Častolov-

cích ve východních Čechách informovala dokonce Česká televize v hlavní zpravodajské relaci ve čtvrtek 12. září. Výstavu umožnila díky své dlouholeté prospěšné spolupráci se školou majitelka zámku, hraběnka Diana Sternbergová. Neméně úspěšný byl také prodej drobných dětských výrobků při oslavách desetiletého výročí unhošťské školy.

Výbraná částka byla předána dne 13. prosince v průběhu vernisáže vánoční výstavy školy Slunce. Částku zhruba 23 tisíc korun, kterou věnovaly, utřízly na dvou zářijových prodejných akcích. O výstavě jejich výtvarných prací instalované ve skvořitých prostorách renesančního zámku v Častolovi-

ce výstavu zřídili děti z Častolovického zámku. Podle místního zástupce soukromého zámku, hraběnky Sternbergové, bylo výstavu výjimečnou a významnou.

Znáte Častolovice - obec ve východních Čechách?

Tam jsme byli pozváni paní Dianou Sternbergovou, majitelkou známého zámeckého sídla. Na výlet jsme se vydali 11. září. Vezli jsme s sebou naše obrázky, které jsme zde vystavili, aby chom výstěžek věnovali postiženým dětem, které zasáhla povodně.

Děti neměly na častolovickém zámku chvíli bez programu. Odpoledne si spolu se zámeckou paní v jednom z pokojů zatančovaly.

postižených lidí pro nějakou pracovní činnost nebo zálibu dodává silu do života i těm zdravým. Osobně jsem se setkala s řadou účastníků, kteří si na abilympiády jezdí takifikují a dobijí baterky. Také doprovodný program je rok od roku bohatší a atraktivnější, takže jej navštěvuje stále více zájemců z řad široké veřejnosti.

• **Kdy jste se poprvé setkala s abilympijským hnutím a s problematikou zdravotně postižených?**

To setkání se datuje do počátku devadesátých let, kdy se v Pardubicích konala první abilympiáda.

Zaujala mne myšlenka dát zdravotně postiženým možnost něco smysluplného dělat.

Časem se ukázalo, že tyto jejich aktivity obohacují nejen jejich život, ale i život druhých lidí, jež se dostali do jejich blízkosti. Být postižený neznamená být neschopný. A to by měl vědět každý z nás. Ostatně zdraví je velice křehká věc a člověku se v životě může přihodit cokoliv.

• **Jaký máte názor na abilympiádu? Myslite si, že obohatíly společenský život ve městě?**

Rozhodně by se v nich mělo po-

rokačovat. Životní odvaha a zájemců s nejrůznějším zdravotním postižením. Nově i Parkinson klubu nebo lidem, kteří onemocněli roztroušenou sklerózou a nedávno si teprve svůj klub zakládali.

Letos jsme například připominali desáté výročí vzniku pardubické Speciální školy Svitáni, která vychovává a vzdělává děti s kombinovanými vadami. Na stránky našich novin se čas od času dostává informace o významných výročích a významných osobách. A nebyvá to jen v příležitosti Tydne pro duševní zdraví. (mk)

V častolovickém zámeckém parku to děti vyhrála na celé čále zvítězila.

nařízení dětem, které zasáhla povodně.

Paní Diana pro nás připravila pestří a bohatý program. Prohlídli jsme si rozlehlý zámecký park, ve kterém nechyběl pštrosi, pávi, hrdličky a perličky. Příjemné bylo pohoštění, při kterém nám zahrála zámecká kapela. Všechny 170 pokojů jsme si neštěstí prohlédnout, ale ty, které jsme viděli, stály za to. V historické hře, kterou jsme zhlédli na ná-

dvoři zámku, jsme viděli pasování na rytíře a šerm. Osobně jsme si potěšili středověké zbraně. Ti stateční zkusili i šermování. Při pokračování umění jmeno ani nedýchal. Na závěr programu vystoupily sličné mažoretky.

Po zahájení vernisáže výstavy našich obrázků jsme se, plní domu a nezapomenutelných zážitků, s Častolovicemi rozloučili. Těšíme se, že zase někdy v zámku na shledanou!

- barvy
- hydroizolace
- tmely
- omítka
- sanace
- zateplování
- náradí

MANA SDRUŽENÍ

František Blézina
U Stadionu 9
530 02 Pardubice
tel./fax: 466 513 623
mobil: 603 583 887
e-mail: mana@pard-net.cz

Zahraniční zkušenosti a skutečnosti Cestovní tarify pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace

Ve většině evropských ekonomicky a sociálně vyspělých zemích mohou lidé s pohybovými a orientačními obtížemi ve veřejné dopravě cestovat za cenově zvýhodněně jízdě. Problém nížších cen jízd nebo pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace byl i předmětem jednání Evropské konference ministrů dopravy (CEMT) v Paříži v březnu 2000. Následující text přiblížuje situaci v jednání zemích. Za poskytnutí podkladů k jeho napsání děkujeme Ing. Aleně Houserové z Centra dopravního výzkumu, které provádí výzkumné a vývojové úkoly v oblasti dopravy a zajišťuje servisní činnost pro Ministerstvo dopravy a spojů ČR. Článek byl v původním znění uveden v časopise Doprava 1/2002 (vydavatelem je Ministerstvo dopravy a spojů ČR). Překládáme vám jeho stručný výtah.

Německo

Nárok na přepravu zdarma mají pouze osoby s těžkým postižením, které jsou držiteli zvláštního průkazu. Kromě nevidomých a velmi těžce tělesně postižených si ostatní zdravotně postižení mohou zakoupit roční známku, která je oprávněna k slevě. Pokud tito lidé nutně potřebují průvodce, potom tento cestuje na jakoukoliv vzdálost zdarma, a to např. v letecké dopravě i v vnitrostátních letů. Bezplatně se přepravuje též invalidní vozík a slepecký pes.

Belgie

Pokud má Národní průkaz zdravotně postiženého dodatek „včetně průvodce“, poskytuje v některých případech železnice průvodci jízd zdarma, existují i jiná cenová zvýhodnění pro zdravotně postižené. Sleva z plného jízdného představuje asi 50 percent. Nevidomí

a jejich slepečtí psi mohou zdarma cestovat autobusem, metrem, tramvají a vlakem. Osoby se sníženou schopností pohybu a orientace mají přednostní právo na místo k sezení.

Dánsko

Ministerstvo sociálních věcí přiznává tarifní slevy na základě zvláštního průkazu, vydávaného nevidomým nebo slabozrakým, vozičkářům a tělesně postiženým, kteří při chůzi používají hole, berle apod. S tímto průkazem mohou cestovat s průvodcem, který je přepravován zdarma nebo s poloviční slevou. Osoby doprovázející tyto cestující mají nárok až na padesátiprocentní slevu normálního jízdného.

Španělsko

Ve všech železničních nádražích je možno zakoupit zvláštní kartu „or“, která umožňuje jízdu ve všech dnech v průběhu roku jakýmkoli vlakem při značné redukcí jízdného (výše slevy závisí na typu použitého vlaku). Oprávnění k využití této slevy mají všechny zdravotně postižené osoby, osoby přičemž některé umožňují stejně slevy jejich průvodcům, slepečtí psi jízdí zdarma.

dvojí kategorie. Průvodci nevidomým mohou cestovat zdarma, ale jen s pojistěním proti nehodám.

Francie

Některé skupiny obyvatel (např. všechni invalidé) a jejich průvodci mají slevu 50 až 100 procent podle míry svého postižení. Průvodci tělesně postižených osob s mírou postižení vyšší než 80 procent cestují za poloviční tarifu. Je-li na jeho průkazu poznámkou „feti osoba“, jsou také přepravování zdarma. Vozičkáři s průvodcem mají při cestování vlakem umožněný přístup do první třídy s jízdenkou do druhé. Slepéčtí psi a průvodci nevidomými mohou cestovat zdarma. Neslyšící a silně nedoslychaví si mohou měsíční předplatné na městskou dopravu zakoupit se 67,5procentní slevou, poloviční slevou pro ně platí na železniční, autobusových a mezipřeměstských linkách a vodních cest

Verše, které pohledi duši

Bášnickou sbírku „Slova znění“ asi na pultech běžných knihkupectví najdete, neboť vyšla v malém nákladu. Tenhle nenápadný literární počin si zaslouží zmínku v našich novinách už proto, že jeho autorkou je vozičkářka. Eva A. Schmidtová je navzdory téžkému zdravotnímu postavení velmi aktivní; věnuje se poezii i próze, překládá z němčiny a angličtiny, je odpovědnou redaktorkou časopisu Zpravodaj AMD, ur-

Vznikl dokumentární film, ...

(Dokončení ze str. 3) portugalštiny. Poté vznikla anglická verze (ta bude sloužit Evropské komisi), která se nyní překládá do češtiny. Je zapotřebí poděkovat pracovníkům našeho velvyslanectví, kteří byli požádáni o překlad našich účinkujících, že si s textem skvěle poradili, a tudiž ho potom nebylo nutné upravovat.

Jak už bylo uvedeno, film bude sloužit k informování veřejnosti o životě lidí s postižením. Vysilci práva mají organizace, jež se na projektu podílely; v naší zemi je to Národní rada zdravotně postižených ČR. Dokument je možné pro české zájemce jakkoliv upravit: poslat zkrácenou verzi, vybrat jenom české účastníky natáčení atd.

Snimek má velkou vypovídací hodnotu, je lidský a názory i zkušenosti osob, které v něm vystupují, jsou zajímavé a až překvapivé

DTP STUDIO

producent a distributor programů pro DTP a grafiku a tvůrce multimediálních produktů edice CD Labyrint

U důbu 92, CZ 14700 Praha, tel. 02-44666666 e-mail: dtp@dtpproject.cz internet: www.dtpstudio.cz

v mnoha směrech shodně. Film začíná otázkou, co by člověk dělal, kdyby... Ruben (nevidomý psycholog ze Španělska) měl vyměnovat tři věci, které by chtěl vidět: byly to dcery, žena a maminka. Rosario, která od tří měsíců života neslyší, si prála poznat, co je to hudba. Jana Hrdá konstatovala, že je šťastný člověk, protože se setkala se spoustou skvělých lidí, které by jinak třeba nikdy nepotkala. Miláčkem všech na projektu zúčastněných se stal třináctiletý Quentin z Francie. Je rozený politik, fanda počítaců a také „puberfák“ se vším vásy. V době, kdy mu nechtemá škola povolit účast na studijních cestách, protože je na voziku, dal na internet petici, kterou podepsala spousta lidí. Vysledkem jeho snahy je, že dnes studenti se zdravotně postižením ve Francii mohou na studijní cesty jezdit. Jeho nadšení a zaujetí, se kterým se pouští do řešení problémů, které ho potkávají, je nepředstavitelné. Zajímavá je i výpověď jeho matky, která otevřeně přiznává, že jsou dny, kdy už má všechno dost a cítí se unavená, ale ví, že musí jít dál, protože není nikdo, kdo by ji v péči o Quentinu zastoupil.

Zbývá dodat, že film by měl být připraven k promítání v březnu příštího roku. (pell)

Usínání

Mířením po svislaci světlé kružnice luny chlapadlo nespánku tenoučkou spouště hledá spojení se zlatým jablkem v rajské zahradě pořádek bratří Grimmů

Za branou stažené rolety záříkáváním abracadabra čelí se zrcadlo tajnosnubné studně u bezedného stromu s peříčkem ptáka Ohníváka a za desatero lesy desatero horami v beránčí trávě rezaví klíč k odřeným schodům do domu dětíství

Dodnes tam na kamenech zůstává stát kouzelný hrneček Hmečku vař a nad lúžkem sklání se známá tvář strážného anděla s kamennými křídly

Máte změněnou pracovní schopnost a marně se háníte práci? Pokud jste z Pardubického kraje, marně pro vás dobrou zprávu. Česká abilympijská asociace letos v prosinci založila v Pardubických speciální agenturu pro podporované zaměstnávání. Agentura se snaží zajistit pracovní uplatnění pro zdravotně postiženého člověka na otevřeném trhu práce – tedy nikoli v chráněné dílně nebo na jiném pracovišti speciálně určeném pro zdravotně postižené lidi.

Zajímavá nabídka pro nezaměstnané

Podporované zaměstnávání vzniklo v 80. letech minulého století v USA, kde bylo v roce 1984 poprvé definováno v zákoně o vývojových vadách. U nás přišlo s prvním projektem zaměřeným na podporované zaměstnávání v roce 1995 občanské sdružení Rytus. V současnosti se tento alternativní způsob zaměstnávání zdravotně postižených lidí stále více prosazuje v Praze, Písku, Chrudimi, Litvínově, Slaném, Olomouci, Českých Budějovicích a návštěvě také v Pardubických.

Právě vzniklá agentura nabízí své služby v pracovních dnech od 8 do 16.30 hod. na adresě Poštovní nám. 1693, telefon + fax: 466 265 583, e-mail: abilinfo@abilypics.cz. (pell)

Získané znalosti usnadní praxi

Od podzimu 2000 koordinuje sdružení Agnes (Agentura neziskového sektoru) projekt Gabriel ve škole. Mladým lidem nabízí především smysluplné využití volného času formou různých variant krátkodobé i dlouhodobé dobrovolnické pomoci, slouží ale také k podpoře vlastních studentských iniciativ. Finančně ho podporuje Nadace rozvoje občanské společnosti. Projekt nyní probíhá v několika školách v regionu Prahy, Brna, Ostravy, Liberce a Berouna.

náře na téma Dobrovolnické programy – zapojení studentů středních škol.

Tři úvodní jednodenní semináře se konaly v první polovině listopadu v Olomouci, v Brně a v Praze. Účastníkům poskytly základní informace o problematice dobrovolnické práce (získávání a motivace dobrovolníků, možné podoby jejich organizování atd.), svoje zkušenosti sdílely také některé organizace. Cílem seminářů je na

středních školách poukázat na téma dobrovolnictví a seznámit účastníky s některými příklady takovéto práce. V případě většího zájmu je sdružení Agnes připraveno zorganizovat v průběhu následujícího roku vicedenní semináře, kde se bude projednávaná tematika probírat podrobněji.

Potřebné informace včetně přesných terminů a míst připadných vicedenních seminářů získají zájemci na adresě: Agnes, občanské sdružení, Jelení 196/15, 118 00 Praha 1 nebo na čísle telefonu 233 354 424, příp. na e-mail: tomesova@agnes.cz. Stejně informace jim poskytne také adresa www.agnes.cz. (mk)

Blýskání na lepší časy?

V Africe se problematika životních podmínek velkého procenta zdravotně postižených řeší mnohem obtížněji než v ostatních světadilech. Ale i tady se už přistup k tomuto balařevu mistru postupně zlepšuje. O nadnárodní příkladu pojednávají následující řádky.

Rok 1999 byl na čemém kontinentu počátkem Africké dekády

zdravotně postižených. Je to výsledek doporučení Komise pro práci a sociální věci Organizace africké jednoty (OAJ) z jejího 22. zasedání v březnu 1999 ve Windhoeku, hlavním městě Namibie. Přijata byla na schůzi vedoucích představitelů členských států a vlád OAJ v červenci téhož roku v Alžíru.

Od letoška má také svůj oficiální dokument – Akční plán Africké dekády zdravotně postižených.

Jednomyslně ho přijali účastníci konference OAJ v etiopské metropoli Addis Abeba, která se konala od 4. do 7. února. Tento obsáhlý dokument formuluje kromě jiného řadu cílů, jež by ve svém důsledku měly přispět ke zlepšení složité situace milionů zdravotně postižených v členských státech OAJ.

Vyberme z nich alespoň několik:

- Formulovat a uskutečňovat národní politiku, programy a legislativu podporující plnou a rovnou spoluúčast zdravotně postižených.

- Zvýšit podporu služeb pro zdravotně postižené.

- Podporovat speciální opatření pro zdravotně postižené děti, mládež, ženy a starší osoby.

- Zajistit a zlepšit přístup k rehabilitaci, vzdělání, výchově, zaměstnání, sportovnímu, kulturnímu a fyzickému rozvoji.

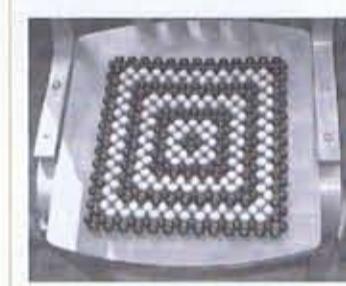
- Podporovat práva zdravotně postižených a chránit je jako lidská práva.

- Všeobecně obhajovat a podporovat povědomí o zdravotním postavení a povědomí o Africké dekádě zdravotně postižených.

Organizace africké jednoty byla ustavena 26. května 1963 chartou 30 nezávislých afrických států, jejím sídlem je Addis Abeba, nyní má 51 členů. Svým programem upevňuje jednotu a spolupráci afrických zemí při rozvíjení politiky, hospodářství, techniky, vědy, kultury, zdravotnictví a školství. Významnými úkoly je také zajištění bezpečnosti a nezávislosti všech afrických států, likvidace zbytků i forem kolonialismu na tomto kontinentu a rozvoj mezinárodní spolupráce dle Charty OSN. (mk)

Masážní dečky

Zdravotní pomůcka různých typů a velikosti pro vybavení veškerých sedavých a lůžkových předmětů (postele, židle, kresla, sedačky, autosedačky, kočárky, invalidní vozíky, jízdní kola). Dečky lze využít také pro rehabilitaci celého těla.

Záruka dva roky + servis, zásilka možná i na dobírkách.

Tejchman Milan
Špitálská 175
500 01 Hradec Králové
Mobil: 603 829 865

Firma, která nabízí moderní a velmi kvalitní vozíky

Firma SIVAK patří v naší zemi v oblasti distribuce a prodeje pomůcek pro těžce tělesně postižené k nejznámějším subjektům. Byla založena v Hradci Králové v roce 1990, zpočátku působila jen východních Čechách, avšak potom pronikla i do ostatních regionů. Nyní nabízí svůj sortiment po celé republice.

V roce 1995 se firma stala výhradním zástupcem americké společnosti Invacare, celosvětově největšího výrobce zdravotnické techniky. Byl to velmi úspěšný krok: mechanické a elektrické vozíky dovezává ze Spojených států si vozičkáři rychle oblibili, neboť jsou komfortní, mají vynikající uživatelskou vlastností a většinou jsou plně nebo aspoň částečně hrazeny zdravotní pojišťovnou.

Sivak se však nezábývá jen zajišťováním rehabilitačních a kompenzačních pomůcek. Firma podporuje finančními a věcnými dary několik zajímavých akcí, například pardubickou abilympiádu, rekondiční pobyt a plesy Ostravské organizace vozičkářů či mezinárodní turnaj v quadru rugby, a hodlá ve sponzorské činnosti pokračovat.

Manažerem firmy je Oldřich Višek, který nám ochotně odpovíděl na několik otázek.

◆ Na významném brněnském veletrhu pro rehabilitaci, proteličku a zdraví jste letos byli už pošesté úspěšní v soutěži o Zlatý Rehaprotex. Toto nejvyšší ocenění získal mechanický vozík Action 3 Euro. Proč podle vás zvítězil, co na něm odbornou pozornost zaujal?

Jde o spolehlivý vozík s extrémně lehkým rámem z hliníkových slitin. Pozoruhodné je naprostě nové pojetí jeho konstrukce, umožňující snížit výšku sedačky. Vozík má už ve standardním vybavení rychloupínací osy kol, což umožňuje jeho snadné složení a bezproblémovou přepravu. Lze jej rozšířit nebo zúžit, dle potřeby se také dá upravit téžitstě vozíku.

V kategorii vozíků do 21 000 Kč je Action 3 Euro (viz snímek) cenově velmi zajímavý. Nabízíme ho za 18 980 Kč, což uvítají převážně

vyrovnaná dražšími konkurenčními vozíkům, a svému majitelům tudiž ušetří až několik desítek tisíc korun.

Oba typy jsou plně hrazeny zdravotní pojišťovnou.

◆ O jaké vaše vozíky mají tělesně postižení lidé největší zájem?

Na to se dá jen těžko konkrétně odpovědět. Výrobky firmy Invacare, kterou výhradně dodáváme na český trh, mají ve světě velmi dobrý zvuk, a tak se prodávají téměř samy. Nemůžeme říci, že by se nám některý typ vozíku prodával hůře a jiný lépe. Každý vozík má specifického zákazníka, a kdo zná výrobky ze závodů Top End a Kuschall, tak ví, že nic lepšího u nás nekopuli.

◆ Na které pomůcky z aktuálního sortimentu byste rád upozornil?

Atraktivním typem vozíku je nová verze Champion pro rok 2003. Jedinečnou kombinací jízdních vlastností, elegantního designu, velmi nízké výšky a snadného skládání tento vozík překvapil mnoho našich vozičkářů a zase posunul značku Kuschall o krok před ostatní výrobce.

◆ Už několik let pořádáte v Pelhřimově akci nazvanou Aréna SIVAK, která zatím není plně známá. Představte ji našim čtenářům.

Aréna se koná vždy druhou neděli v červnu a připravujeme ji společně s agenturou Dobrý den od roku 1999. Naše akce je součástí Festivalu rekordů, kuriozit a piv Budvar, který probíhá v Pelhřimově celý víkend.

Nabízíme vozičkářům možnost ověřit si dovednosti v několika závodních disciplínách: patří k nim třeba sprint a slalom, otočky na zadních kolech nebo jízda pozadu se sklenicí vody v ruce. Všechny výkony pozorně sledují pracovníci zmíněné agentury a dosažené rekordy jsou zapsány do proslového Guinnessova knihy rekordů... Aréna je samozřejmě také vhodnou příležitostí ukázat veřejnosti, že vozičkáři se dovedou ba-

vit a chtějí se pokoušet o rekordy stejně jako zdraví lidé.

Očekáváme, že se našich soutěží zúčastní víc tělesně postižených osob. Víme však, že cesta do Pelhřimova je pro mnohé z nich nákladná. Navíc se ve

V prvním čísle letošního ročníku jsme čtenářům sobili informace o hodnocení plnění Národního plánu vyrovnaného příležitosti pro občany se zdravotním postižením se stavem k 31. prosinci uplynulého roku. Tento sibl plníme následujícími řádky. (Jen pro připomenu: Uvedený dokument vypracovaný Vládním výborem pro zdravotně postižené občany schválila předchozí vláda v dubnu 1998, později do něj byly zapracovány drobné textové a terminové úpravy.)

Úkoly jsou v různém stadiu plnění

Informaci o plnění úkolů loňského roku poskytly jednotlivé resorty i další subjekty. Z nich byl vytvořen materiál pro jednání vlády, ke kterému se vyjádřovala Národní rada zdravotně postižených ČR a Vládní výbor. Vláda tento dokument projednávala 29. května a usnesením číslo 545 rozhodla o doplnění jednoho opatření – koordinace a podpora celostátního programu zvyšování bezpečnosti dopravy a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace, který financuje Státní fond dopravní infrastruktury. Dále vypustila sedm a upravila jedenáct opatření tak, aby Národní plán zasadil do legislativního rámce, který se od jeho vzniku postupně změnil tak, že některá opatření nemohla být plněna.

Součástí materiálu pro vládu je přehledná tabulka plnění úkolů. Z ní vyplývá, že Národní plán obsahuje celkem 115 úkolů (opatření), za jejichž plnění odpovídají kromě různých ministerstev také další subjekty. Z nich jich bylo už dříve či ve sledovaném období splněno 33, např. také vybudování 10 procent bezbariérových bytů a zavedení předmětu Odstranování bariér do učiva středních a vysokých škol. Stejný počet uskutečněných úkolů spadá do kategorie průběžně plněných opatření, mezi nimi je třeba postupné zpřístupňování veřejné dopravy. Do sedmi nesplněných úkolů se dostalo i legislativní zabezpečení osobní asistence na školách a legislativa pro chráněné bydlení, při-

čemž oba byly navrženy na úpravu. Ke zrušení bylo doporučeno také sedm úkolů, mj. také odstranění bariér ve veřejných budovách a na školách. Návrh na zrušení zákazu diskriminace zdravotně postižených v Listině základních práv a svobod (zařazený jako jeden ze sedmi úkolů plněných se zpožděním) Legislativní rada vlády zamítla. Ve 13 úkolech s pozdějším termínem plnění najdeme také zákonné úpravy podporovaného zaměstnávání. V tomto případě je stanoven termín 1. ledna 2003.

Usnesení vlády k plnění Národního plánu je k dispozici na webových stránkách Úřadu vlády ČR na adrese www.vlada.cz. Pod sezonamem Poradní a pracovní organy je možno najít stránky Vládního výboru se všemi důležitými dokumenty. (mk)

Automobilisté-vozíčkáři opět na brněnském okruhu

Mezinárodní mistrovství ČR v ručním ovládání automobilů má za sebou již XVIII. ročník.

Potřetí v řadě se uskutečnilo na Masarykově okruhu a v okolí města Brna, letos na úplný závěr léta od soboty 21. do pondělí 23. září. Přihlásilo se 25 posádek z naší republiky, Slovenska, Polska, Itálie a Francie. Ve startovním poli se objevily posádky zcela nové, které – jak se později ukázalo – udávaly soutěži tempo. Stejně jako loni se nevydařilo pouze počasi, vše ostatní probíhalo hladce a účastníci nešetřili chválou.

Nedělní program se skládal z jízd zručnosti (tentokrát nové i na kluzké ploše) a z automobilové orientační soutěže. O její náročností svědčí fakt, že stanovenou trať projelo bez penalizace pouze sedm posádek.

V pondělí se po hodinovém tréninku soutěžící vydali na závod po okruhu. Jel se na dvě kola s jednotlivým startem v patnáctivteřinovém intervalu. V odpoledních hodinách vozidla absolvovala jízdu do vrchu. Komu ještě zbývaly po této náročné disciplíně sily, kroužil po automotodromu až do 18 hodin.

Přicházejí mohli zdarma využít celé řady služeb. Byly to např. výcvik řidičů zaměřený na zvýšení dovednosti při jízdě na kluzkém povrchu, který pořádal Autoklub České republiky, kompletní diagnostika automobilu nebo projížďka po závodní trati.

Při pondělním večerním vyhlašo-

vání výsledků předávaly ceny ministrů práce a sociálních věcí, který nad závodem převezal zástavu. V absolvujícím pořadu vyhrála francouzská dvojice, řidič Silvio Testa a spolujezdec Dominique Laurent. Druhou nejlepší posádkou byli Jiří a Markéta Andělovi, kteří tak ziskali titul mistrů České republiky.

Z pozice feditele závodu dekuji nejen všem soutěžním posádkám, ale především pořadatelům a sponzorům, bez jejichž laskavého pochopení a úsilí by žádné setkání vozíčkářů za volantem nebylo možné. Zároveň srdečně zv všechny příznivce rychlých kol na příští ročník. Ing. Jiří Vaverka

V naší zemi je stále nedostatečně zajištěna rehabilitační péče o lidí s poraněnou michou v období bezprostředně po operaci. Tito

veny, jsou velmi drahé: například jedna speciální, střídatelná se naftukující antidekubitní matrace do lůžka (včetně nezbytného příslušenství) stojí 120 tisíc korun! Má-li spinální jednotka v Brně jen 18 lůžek a je-li tak schopna přijmout jen asi každého čtvrtého zachráněného člověka s pouzdrovou mišní leží, bude zapotřebí koupit desítky těchto matraci zabraňujících vzniku prolezení, ale i mnoho dalších pomůcek.

A tak se letos hrálo, zpívalo a pojívalo hlavně proto, aby se sehnaly peníze na tyto velmi potřebné pomůcky. Výsledek předčí všechna očekávání: dárci, mezi nimiž byli jednotlivci i různé menší a vět-

ší firmy, během přímého přenosu Dobročinné akademie sobili poukázat na konto Paraple celkem 1 380 000 Kč.

Svérákův zábavný program s prvky působivé osvěty opět jasně ukázal, že mnozí diváci ochotně podpoří projekt pomáhající lidem ochrnutým po poranění michy. Tohle potěšitelné zjištění je cenné už proto, že pořad by vysílán několik týdnů po rozsáhlých záplavách, kdy už probíhaly různé celonárodní sbírky pro lidi postižené touto katastrofou...

Hluboce se skláním před všemi lidmi dobré vůle. Ten pořad mě „chytil za srdce“ jako snad žádný jiný. Oldřich Erben

Jak se dohovoří naši abilympionici v Indii?

(Dokončení ze str. 4)

morodce nabýt dojem, že umí vic, a něco na vás ve svém rodné řeči vychrlí. Nerozumíte mu, a rozpačité, ne-li hlučně na něho civíte s otevřenou němou pusou, což není právě taktní.

Pokud by se někdo z našich abilympioníků zajímal o hindštínu hlboubějí, může si vypůjčit přímo nebo zprostředkováne některou z českých učebnic, které nabízejí katalogy Národní knihovny v pražském Klementinu: tenký svazek Učme se hindsky (Odolen Směkal; Pres 54 K 43454), osmsetstránkovou vysokoškolskou příručku Hindská konverzace (Pres 54 F 39251) od téhož autora, titul Hindština (Vincenc Pořízka; Pres 54 F 41195 nebo E 23742), Učebnici hindustánsko-český a česko-hindustánský (54 K 21338) – v závorkách jsou signatury pro orientaci knihovny. V pražském knihkupectví Karolinum v Celetné 18 na Starém Městě si lze koupit anglicko-hindskou a urdskou kapesní příručku Hindi and Urdu Phrasebook (autor: Richard Delacy).

Členové našeho abilympického týmu vystávají s pouhou angličtinou na celém indickém subkontinentu, natož v Dillí. A nemusejí se stydět, že používají jazyk bývalých kolonií, neboť angličtina zůstala druhým úředním jazykem Indie i po ziskání nezávislosti. Stojí za zmínu, že hindsky se mluví jen v části země, zatímco v jiných regionech se hovorí bengalsky, tamilsky

a dalšími odlišnými jazyky. Angličtina je proto nadále uznávaným dorozumívacím jazykem i mezi Indy z různých oblastí. A hodi se samozřejmě také pro kontakty s ostatními zeměmi...

Kdo z našich borců se tedy neponoří do hindštiny, jazyka převažujícího v Dillí a okolí, může by si ve vlastním zájmu vylepšit své znalosti angličtiny, kterou jistě dobře ovládají nejen leckteři budoucí soupeři v soutěžích dovednosti a schopnosti zdravotní postižených, ale i mnozí Indové a jejich služby či různé instituce. Pak se český abilympionik může bez tlumočníka vydat do rušných ulic velkoměsta a nemusí mit obavy, že se v případě jakékoli potřeby nedomluví. Alois Wokoun

nější. Postavte pečující instituce. Jeden den v měsíci rozdáte potřebný peníze. Miru a formu podpory určujete vy. Podle stavu státní kasy povolujete či zavárate kohouty. Jste fešákem ve světle ramp a pevně držíte moc nad osudy. Pasivní se stanou více pasivními. A v náhle zjistíte, že jednoho dne přestanou vyjadrovat i svoje potřeby.

Ta druhá je dlouhá a tmtí. Je však cestou lidské důstojnosti a svobody. Začíná obtížným příznáním si, že ač si lidé nejsou rovní, má i člověk s nejhlubším mentálním postižením stejná práva jako vy. Ze vašim úkolem není o právach lidí s postižením rozhodovat. Vašim džobem je vytvořit podmínky pro možnost jejich naplnění. Tisíci drobnými krůčky. Podporou. Průpravou. Pokusy, omylky a zase pokusy. Ani silného typa, který žil celý život v kleci, nestáčí vypustit do volného prostředí.

Za posledních třináct let jsme slavili řadu úspěchů. Stále častěji však zaznamenáváme pochybnost, zda ve věcech vskutku zásadních. Těmi jsou zákaz diskriminace a rovné příležitosti.

Dovolte mi pro ilustraci tři příklady.

Prioritním tématem Evropského roku osob se zdravotní postižením jsou možnosti vzdělávání dětí s postižením. Jako poslanec České národní rady jsem v roce 1990 navrhl doplnit do § 13 zákona o státní správě a samosprávě ve školství písmeno m) tohoto znění: ministerstvo stanovi vyhláškou postup při integraci zdravotně postižených dětí do předškolních zařízení, škol, středních škol a školských zařízení jim sloužících. Tuto povinnost, jež zásadně ovlivňuje budoucí životy tisíců dětí, uložil parlament zákonem ministerstvu školství před plnými 12 lety. Splatně dnes není. Tento příklad není kritikou kterékoliv konkrétní osoby. Je svědectvím o vědomí společnosti, které umožňuje sedmi po sobě jdoucím ministrům školství nerespektovat zákon, jímž se činnost jejich

úřadu liší. Příklad druhý je úzce spojen s klíčovým právem volby. Opatření mifci k možnosti klienta volit druh sociální služby a tím i místo pro svůj život schválila na sklonku svého působení již první porevoluční vláda. Deset let poté jsme po třech reformních pokusech tři jejich následníků znova na začátku cesty.

Příklad třetí je zkušeností s naší cestou do Evropy. V závěru loňského roku vstoupila platnost vyhláška ministerstva dopravy o technické způsobilosti vozidel. Ze jejího textu byla vypuštěna dřívější dohoda o možnostech zajistit bezbariérové přístupnosti autobusů městské hromadné dopravy. Ve stejném měsíci schválila Evropská unie závaznou směrnici, podle které již nebude možné v jejich zemích nasazovat na linky veřejné dopravy autobusy nepřístupné pro některé cestující.

Přávě v tomto sále rád před 9 lety zakladatel hnutí Independent Living zcela ochrnutý Američan Ed Roberts ze své elektrické postele přes náušnice dýchacího přístroje: „Jen silu vám nikdo nedá. Tu v sobě musíte najít sami.“ Evropský rok osob se zdravotní postižením je velkou výzvou k hledání pro všechny. Hledání sily k překonání bariér, jež byly stavěny po staletí. Hledání odvahy podívat se dovnitř sebe sama. Na strach, který v nás handicapových druhých také budi. Na útek před tím, co leckdy vnitřním jako ohrožení. Na odpustky, které si svou pomocí občas kupujeme, třebaže nevědomky. Na možnost přijmout ve své duši odlišnosti druhých.

Psané právo lidí se zdravotním postižením na společný život s ostatními může být považováno za dar společnosti této skupiny v době hojnosti. Dar, který je důvodem k projevům jejich vděčnosti. Možná je to ale jinak. Být spolu je součástí přirozeného řádu věci, který čeká na své naplnění.

Rovnost před zákonem, bohem a životem je, nebo neni. Evropský rok osob se zdravotním postižením je velkou výzvou k přemýšlení.

(r)

Být spolu je součástí přirozeného řádu věci

V úterý 3. prosince uspořádal Vládní výbor pro zdravotně postižené občany v pražském Kongresovém centru slavnostní večeř v Mezinárodní den zdravotně postižených osob. Jeho program obsahoval tři body. Nejprve byly předány ceny Vládního výboru za publicistické práce propagující zdravotní postižení. Poté se krátce mluvilo o krajských plánech vyrovnaného příležitosti pro občany se zdravotním postižením. Na závěr byl v naší republice slavnostně zahájen Evropský rok osob se zdravotním postižením. Při této příležitosti vystoupil také bývalý předseda Národní rady zdravotně postižených ČR Pavel Dušek se zajímavým projevem, který zveřejňujeme v plném znění.

Vážení přítomní,
děkuji za možnost promluvit k vám na tomto shromáždění. Ačkoliv jsem před dvěma měsíci rezignoval na funkci, kterou jsem zastával nepřetržitě od doby zvoučení klíčů na Václavském náměstí, tedy funkci představitele hnutí zdravotně postižených v této zemi, věřím, že mohu ještě jednou vyjádřit jeho jménem, co znamená podle našich zkušeností Evropský rok osob se zdravotním postižením. Dovolte mi předeslat, že mé vystoupení není hodnocením konkrétních činů konkrétních lidí, které mi bylo dáné poznat při mé práci. Nejen lidí, bez jejichž úsilí by nebylo dosaženo tisíci neviditelných, leč velkých vlivů, ale i těch, kteří zatím nevěděli, či možná spíše věděli nechtejí. Nejen činů, jež dělají z našeho světa místo pro všechny, ale i těch, kteří němou používají mezinárodní společenské slovo segregace i poté, kdy jihoafrický apartheid ztratil na své aktuálnosti. Takové hodnocení je velmi obtížné. Postupem času jsem totiž začal chápát, jak velký význam má pro naše jednání to, o čem se běžně nemluví. O čem se jakoby mluvit nehodí. O motivech a reakcích, jež mám ve svých genech. O myitech a zycích tradovaných celá stále.

Třináct posledních let bylo dobou velkých změn a nevidaných skutků. Začaly hned v onom listopadu, kdy dnes obávaní pražští taxikáři ze svobodné výběru záhadně nadšené vozíčkáře mezi demonstran-

ty na Letenskou pláň. Bylo snadné podlehnut dojmu, že být spolu již bude samozřejmě jaksi navěky.

Jenže pak mi mluvčí Občanského fóra řekl v legendárním Spaličku na mě svaté zanicení pro práva lidí s posti

Počátky panského sídla v místech zámku lze podle archeologických nálezů datovat do konce 13. století. Vodní hrad prošel několika přestavbami. K té nejvýznamnější došlo na konci 15. a v prvních desetiletích 16. století za panování Pernstejna, kdy vznikl prechodný typ mezi hradem a zámkem. Pozoruhodný fortifikacní systém s hliněným valom a hradištěm na úpatí se dochoval dodnes. Pernstejnovo prodali pardubické panství se zámkem v roce 1560 králi. Jejich následující sídlo začalo stále více podléhat komerčnímu zájmu spravy volkostatku a původní výbava zámku zcela zmizela. Uvnitř se nicméně dochovaly cenné zbytky raně renesančních nástenných maleb, zvláště v rytmických salách. Hodnotné jsou i dva malované renesanční kazetové stropy, vstupní portál s kamenným mostem z roku 1543 a podobné.

Dnes je zámek sídlem Východočeského muzea, které je veřejnosti přístupné po celý rok denně mimo pondělí. Kromě prohlídky rytmických sal a výstav je zde také k dispozici kavárna a restaurace. Výstavy a jinou akci jsou zde instalovány stálé výstavy českého skla 20. století, zbraní a pohlednic Orbis pictus. K otevření se připravují další expozice. Na zámku se konají během roku různé kulturní a společenské akce. Exponáty a výstavní prostory mají z velké části bezbariérový přístup.

Týden naplněný prací i zážitky

V týdnu od 14. do 21. září se v Janských Lázních sešlo několik desítek esperantistů (mezi nimi i vozičkáři) od nás, z Německa, Polska, Finska, Bulharska, Maďarska a Holandska na IV. mezinárodním kongresu Svazu zdravotně postižených esperantistů. Jednání, přednášky, výlety i ostatní doprovodný program, to vše probíhalo v duchu hesla Esperanto – kli k přátelství mezi invalidy.

Prestože většina přítomných na přednášce o ablympijském hnutí byla nějak zdravotně postižena, slyšela poprvé v životě o této aktivitě. Přednášku zpracovali členové České ablympijské asociace a z důvodu jejich nepřítomnosti ji přečítal jeden z účastníků.

Výlet kabínovou lanovkou na Černou horu a cestu části prohlídkové trasy v Adršpašských skalách mohli díky ochotě chodících esperantistů absolvoval i jejich imobilní kolegové. K vozičkářům se zachovali příkladně i průvodci v barokním komplexu v Kuksu, když jim umožnili použít rampu. Snad největší zážitek z výletu se daříkovou lanovkou na Sněžku měli nevidomí.

Vynikající schopnosti zdravotně postižených potvrdil divákům konkert nevidomé manželské dvojice, učitelů hudby z Jilemnice. Organizátoři kongresu věnovali výběru doprovodných akcí velkou pozornost. O tom svědčí také velmi kladný ohlas na exkurzi do místního obchodu akademie, Obchodní školy a Rodinné školy pro telesné postižené. Zvláště ji přivítali bulharští a němečtí esperantisté, neboť hodlají získané poznatky využít ve svých zemích.

Esperanto je plánový jazyk vytvořený v roce 1887 polským očním lékařem Lazarem Ludvíkem Zamenhofem jako prostředek ke snazšemu dorozumívání se mezi národy z různých jazykových skupin. Je rozšířeno prakticky po celém světě a uznávají ho i četné mezinárodní organizace. V esperantu vycházejí překlady děl světových i našich literárních klasiků, užívá se také ve vědě, technice a v internetu.

(mk)

Najdete v nás vždy spolehlivého partnera!

- firma zaměstnávající více než 50 % osob se ZPS
- více než desetiletá praxe se zaměstnáváním zdravotně postižených lidí
- nabídka služeb a zboží formou náhradního plnění
- pečlivost a zodpovědnost při veškeré činnosti

- dodávky a servis výpočetní techniky
- školení a vzdělávání v oblasti IT
- správa a digitalizace archivů
- vedení účetnictví
- dodávky spotřebních materiálů a drogistického zboží

KZP, a. r. o., Rokytnice nad Labem 2654, 530 02 Pardubice
tel.: +420 504 3886; fax: +420 504 436; www.kzp.cz; e-mail: info@kp.cz

BRAVO

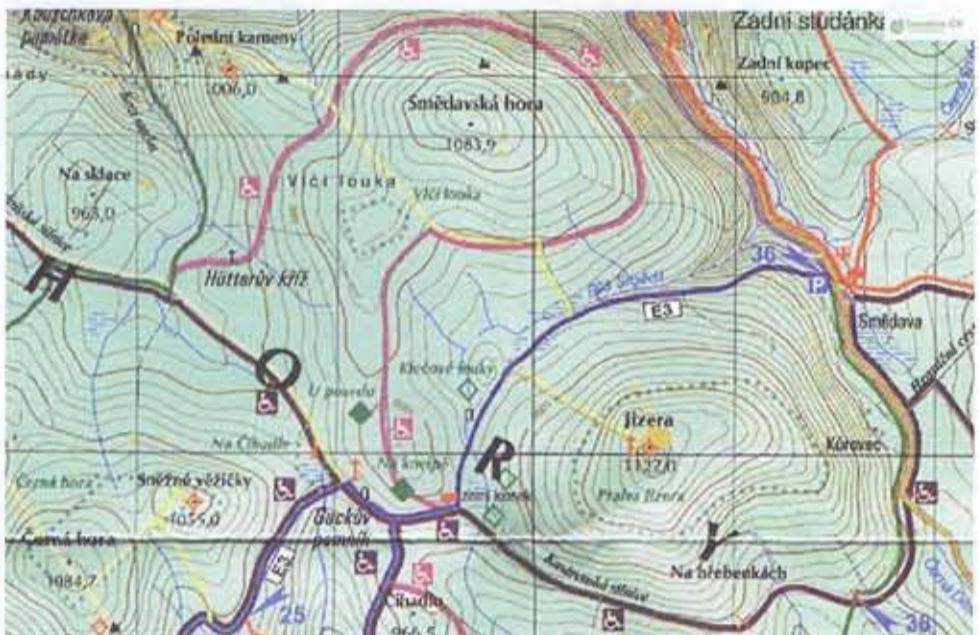

PODEBRADKA
od roku 1905

NOPEK®

transform
a.s.

LÁZNĚ BOHDANEČ

Veletrh zaujal odborníky i laiky

Ve dvou křídlech pavilonu A v areálu brněnského výstaviště se od 5. do 8. listopadu konal 11. ročník mezinárodního veletrhu pro rehabilitaci, protetiku a zdraví REHAPROTEX. Spolu s ním byly ve vedlejším pavilonu V už tradičně umístěny expozice 10. mezinárodního veletrhu zdravotnické techniky a farmacie MEFA.

Během čtyř výstavních dnů prošlo branami hruba 17 tisíc návštěvníků z řad odborníků i laické veřejnosti. Velký zájem ze zahraničí zaznamenali organizátoři ze Slovenska, Německa, Maďarska, Polska, Litvy a Velké Británie. První den si veletrh prohlédli také

když počet na obou veletrzích dosahoval téměř šesti stovek). Oproti uplynulým dvěma rokům chyběla Česká ablympijská asociace. Její členové veletrh ale navštívili a při té příležitosti vedli také různá jednání.

Na úterním galavečeřu bylo předáno pět ocenění Zlatý REHAPROTEX a sedmkrát Zlatá MEFA; do soutěži se přihlásilo celkem 28 exponátů. Zlatý REHAPROTEX dosaly na základě výběru odborných komisi odlehčený mechanický vozík Action3, mechanický vozík Sopur Spirit 470, dětský elektrický vozík TOM 4 Elektra, stehenní protéza Ossur a program správného sezení Jay 32 (elektrický vozík získal zároveň cenu redakce časopisu Vozíčkář).

Dopravná akce Pro Vás úsměv představuje každoročně činnost chráněných dílen z mnoha míst celé republiky a neziskových

organizací různého zaměření. Vždy – a bylo tomu tak i letos – jdou jejich výrobky obrovsky na odbyt. Hodně lidí se také zdržovalo u improvizovaného cvičiště, na němž se předváděla hipoterapie. Pódium patřilo nejen rozličným kulturním vystoupením zdravotně postižených, ale např. také ukázkám výcviku asistenčních psů. Četní návštěvníci zamířili také do internetové kavárny a do sociálně-

právní poradny, kde se často probíraly problémy při hledání vhodné práce pro zdravotně postižené.

Z odborných akcí bohatého doprovodného programu stojí za zmínku tři: veřejná beseda o aktuálních problémech zaměstnávání zdravotně postižených, seminář o změně kompetencí v dávkách sociální péče pro lidi s těžkým zdravotním postižením v souvislosti s rušením okresních úřadů a vý-

Výlet (nejen) pro vozičkáře

Z parkoviště u chaty nás asi 1,5

kilometru povede zelená značka k závěrečnému křížovatce s Kasárenskou silnicí. Tady zabočíme vpravo po asfaltové a místo panelové neznačené cestě ke kiosku Na krajepře (vpravo mineme jediné jizerskohorské sušovisko). Odtud pokračujeme mírně vlevo po modré značce po krásném hladkém asfaltu směrem na Čihadlo na Stoličskou silnici. Na další křížovatce přejdeme na žlutou značku a po chvíli uvidíme vlevo rašelinisté Na Čihadlech, kam by se měli v budoucnu dostat i vozičkáři. Trasa pokračuje po panelech (žlutá značka) na křížovatku se zelenou značkou Nad Černým potokem.

Po odbočení vpravo na neznačenou cestu čekají nejhorší panelové vlevo v Jizerských horách. Namáhavost této části cesty vykompenzuje při pěkném počasí pohled na rekreační středisko Bílý Potok a nejvyšší horu pohoří, 1124 metrů vysoký Smrk, s hřebenem Paličníku a Klinového vrchu v popředí. Později cesta změní povrch na kvalitní písčitokamenitý, panelový

a před klesáním zpět ke kiosku Na krajepře na asfaltový. Můžeme se zastavit u pomníku francouzských pilotů a pokochat se pohledem na Přední, Černou horu a Jizeru. Zbytek trasy od kiosku je stejný jako počáteční část.

Okrh je samozřejmě možné absolvovat také v opačném směru, zde popsaný je ale z hlediska vozičkáře lepší. V té souvislosti je nutno zopakovat důležité upozornění z minula: Při pohybu v horách může dojít k nepředvídatelným událostem, ale horská služba se opravováním vozíků nebo dobíjením baterek nezabývá.

Nejlepší orientaci poskytne mapa Jizerských hor v měřítku 1:50 000 od Geodézie ČS, kde jsou od 2. vydání vyznačeny trasy vhodné pro vozičkáře (z ní je také přetiskena mapa u tohoto článku). Použit se dají i Jizerské hory a Frýdlantsko (1:50 000), číslo 20-21 z edice Klubu českých turistů, příp. méně přehledná mapa Jizerských hor (1:75 000) od firmy SHOCart.

Kdo by si chtěl připravit už v předstihu další výlety v tomto pořadí, získá potřebné informace na webových stránkách www.mobilita.cz, www.kav.cz nebo www.endogen.cz/kola.

(mk)

Vytisknuto s povolením Geodézie ČR

Jedním z pěti exponátů s přívlastkem držitel ocenění Zlatý REHAPROTEX byl mechanický vozík Sopur Spirit 470 od německého výrobce.

bec první setkání poskytovatelů osobní asistence.

Stejně jako loni uzavřou článek slova Zdeněk Škarupky z Ligy za práva vozičkářů. Potvrzuji hodnocení organizátorů, že oba specializované veletrhy neztratily nic ze svého postavení prestižních akcí a přilákaly díky svédomitému výběru výstavních oborů i dobré koncipovanému doprovodnému programu množství odborných i laických návštěvníků. „Veletrh REHAPROTEX a doprovodný program jsou letos větší a bohatší oproti minulému ročníku. V pavilonu A vystavovatelé také pro své expozice rok od roku požadují větší plochu. Vyzdvihl bych i stánky s výrobky z chráněných dílen. Jde až o neuvěřitelně krásné věci, které dokáží zhotovit zdravotně postižené. Podle mě se REHAPROTEX bude dál rozvíjet, dovolím si říci, že stále přibývajícím vystavovatelům už nebude stačit pouze pavilon A.“

(mk)

STUDIO PRESS

...VŠE KOLEM TISKU NECHTE NA NÁS

DESIGN | OFSETOVÝ TISK | SAZBA-SCAN-OSVIT | SERIGRAFIE | SIGNMAKING
REKLAMNÍ PŘEDMĚTY | RELIÉFNÍ RAŽBA | VELKOPLOŠNÝ TISK | NAKLADATELSTVÍ

STUDIO PRAHA
Jeseniova 56D, Praha 3
telefon | fax: 271 771 414
e-mail: praha@studiopress.cz

STUDIO PARDUBICE
Smilova 385, Pardubice
telefon | fax: 466 614 904
e-mail: pardubice@studiopress.cz

TISKÁRNA A STUDIO ČÁSLAV
J. Roháče z Dubé 131, Čáslav
telefon | fax: 327 314 957
e-mail: caslav@studiopress.cz

PROJEKČNÍ
KANCELÁŘ
AGRO-AQUA
s.r.o.
J. PALACHA 1552, PARDUBICE
tel.: 466 303 180
ICO: 25259997

RTP MĚSTSKÝ KOZYSAJOVÝ FONDOVÝ FOND
PARDUBICE

SOFTWARE
AMOS

ARENA PARDUBICE

Čtení zimních stop

(Václav Moravec)

Koničku bílý proskoč se po luhách
dívce než zlehneš dvůr

Co na tomže nemáš stáj –
v pařáech ti běží bíly hranostaj

Světla je na kahánku a dne jen půl

Severák sfoukl z kalendáře poslední list
a novému roku vidět je pod košíkem

Učme se číst zimní předznamenání

SCP
RUŽOMBEROK

HRAMAT GROUP
PARDUBICE

A
Adobe

STENO

Firma STENO CZ působí na českém trhu již více než deset let. Dnes sídlí ve vlastním moderním areálu v Mikulovicích u Pardubic.

Firma se zabývá dovozem průmyslových armatur, vodovodních baterií, výroků z plastů, filtračních zařízení a zařízení pro úpravu vody. Dováženými výrobky zásobuje velkoobchodní síť v celé republice. Obchodní střediska sídlí v Praze, Brně a Liberci. Díky své struktuře zajišťuje vlastními pracovníky servis po celé republice.

Firma neustále obměňuje a rozšiřuje sortiment dovážených výrobků tak, aby co nejvíce vyhověla potřebám svých zákazníků. Pravidelně se prezentuje na největším stavebním veletrhu v Brně.

Za dobu svého působení získala významné místo mezi dovozci tohoto obooru. Navázala také spolupráci s renomovanými tuzemskými firmami.

Svou činnost zaměřuje také na podporu sportu, a to vodního lyžování prostřednictvím Stehno Marin Klubu, který je umístěn na písničku v Mělicích u Přelouče. Klub nejenž vychovává aktivní sportovce, ale nabízí také zázemí pro využití a odpočinek sportovně založeným lidem, jimž jsou zde k dispozici kvalifikovaní trenéři.

Dobře vybavený areál klubu včetně sportovišť a sociálních zařízení lze využít také pro strávení příjemné dovolené v kempu s elektrickými připojkami.

STENO

STENO CZ s.r.o.
Mikulovice 91
530 02 Pardubice
Tel.: 466 885 111
Fax: 466 885 102, 466 885 202
E-mail: info@steno.cz

Microsoft

Budvar

PROFIL
94,9
95,7
96,3
103,6
slyšte více

ZLATA PŘÍBLÍŽ

FESTINA
HODINKY
ZAŁOŻENO W ŚWĘCZKU 1992

UF